

Hazatért Szombathelyről a színház

Szűk hetet töltött a vasi fővárosban, tegnap érkezett haza, a Szegedi Nemzeti Színház társulata. Sorrendben immár a kilencedik évadot zárják Szombathelyen, s Pál Tamás igazgatóval arról beszélgettünk, hogy mindig a legfrissebb élmény ugyan, a legkedvesebb, öszszességében mégis úgy tűnik, ez a kirándulásuk sikerült a legjobban.

Nem utolsósorban, mert az eddigi prózaelőadásaink közül a Közéletrajz nyerte meg leginkább a szombathelyi közönség tetszését — két este játszottuk a Sportpalotában —, de hála az éjszakai közönségnek, a Bohémélet is, hiszen Puccini régen játszottunk náluk. Berdél Valériára betegsége miatt nem számíthattunk. Vármossy Éva pedig továbbjutott a szófiai énekverseny döntőjébe, így vendégművészzel álltunk ki, Kincses Veronikával, az Operaház magánénekesével, akinek parádés szerepe a Mimí, nagy sikerünk volt. A fentiek kívül még a Nébcsergőjátékot játszottuk, három előadásban.

A jelekből ítélhetően tehát bevált a szegedi színház az a látványos szeszöveg, belföldi exportja.

Hogy őszinte legyek — folytatta a színház igazgatója —, Szombathelyre mindig kisebbfajta büntudattal megyünk. A mi szezonvégi, természetes fáradtságunk és a belőle fakadó ernyedtség — melynek persze nem szabad látszódnia, reméltem nem is tapasztalható az előadásainkon — nincs arányban azzal a főfokozott szívéllyel, váran meg egy viccel Magyarországon, a Ludasnak konkurenciát teremtetendő. A válasz: az ötlet figyelemre méltó, de talán forduljon vele a pártközponthoz. Mind a kettőhöz...

A Rátóti humorfesztivál alapjaitól vélem fölfeleznél a fenti sztoriban. Ugyanazt, amit a politikai humorról rendezett fesztiválkonferencián Fekete Sándor, az Új Tükör főszerkesztő-helyettese vitaindítóban úgy fogalmazott meg: a rádió kabarészínháza és Karinthy-színpadja, Magyarország legnagyobb hatásokkal működő humorgyára, okosan igyekszik megtestesíteni a kormányzó párt „saját ellenzékét”. S hogy egész jelen, több szempontból úttörő jelentőségű humorfesztivált is rendeztek a múlt héten Vácra — az a politikai humor hazai nagykörűvé válását bizonyítja.

Szimbolikus jelentőségű, hogy ezen a humorfesztiválon a magyarországi politikai humor újkori atyáimé, a felnőttek válás legelső apostolatát, Hofi Gézát jutalmazták Karinthy-aranygyűrűvel. Ha nagyon következetesek vagyunk, gyanítható, hogy nélküle nem jutunk el Rátótiig, legalábbis nem mostanra. Rátóti, amely a fesztiválinidőre kabarészín-

fogjuk fel ezt a vendégjáték-sorozatot, hanem teljes feyverzettel utazzunk oda.

Jövőre tehát tizedik alkalommal, ami kisebbfajta jubileum.

Máris kértek bennünket, a lehetőség szerint tegyük emlékeztetést az évfordulót. Több változaton gondolkozunk. A kitűnő szombathelyi szimfonikusokkal már korábban megállapodtunk, hogy január táján filharmóniai koncerten mutatkoznak be Szegeden. Mi pedig nyáron, a színházi hét során, a menetrendszerű operabemutatót túl egy újabb operát szeretnénk megszólaltatni, koncertszerep felállításban. A Közéletrajz sikere nyomán elképzelhető, hogy jövőre két prózát viszünk, s valószínűleg főllep Szombathely valamely szabadterületén a kamarazenekarunk is. Petró Jánost, a szombathelyi szimfonikusok vezetőjét, egyébként is várjuk Szegedre dirigálni a Pillangókisasszonyt, meglehet, Szombathelyen is vezényli zenekarunkat. Mindkét város szeretne időálló kapcsolatokat kiépíteni egymással. Kitérni a provinciális kötöttségekből, mely nemcsak Budapest és vidék relációjában érzékelhető, de a vidéki városok viszonyában is.

A szegedi színházban ezekben a napokban már minden csendes, majdhogynem írjuk, „elzúgtak forradalmi”. A Szabadság mozi hirdetőtáblájára kikerültek a filmek reklámfotói, az épület nyáron teljes üzemelésű mozi lesz. A hét végén, szombaton, évadzáró társulati ülésen búcsúzik a Szegedi Nemzeti Színház ideai sikereitől, megpróbáltatásaitól, melyekből ezúttal sem volt hiány, s bizonyára abban a reményben, hogy végre nyugodalmassabb idősorok elé tekinthetnek...

N. I.

Aratnak Forráskúton

Másodvetések nagy területen

A forráskúti Haladás Termelőszövetkezet tegnap, hétfőn délután megkezdte az őszi árpa betakarítását. Négy NDK-gyártmányú, nagy teljesítményű kombájjal vágják a takarmánygabonát és a földekről mindjárt a termálvízzel fűtött szárítóba viszik. Az első megállapítások szerint nem magas a nedvességtartalom, könnyen szárítható, jól tárolható az idei termés.

A munkát úgy szervezték meg, hogy a kombájnokat másnap már a bálázógépek követik, és gyors ütemben húzzák le a szalmát. A megtisztított tarlót mindjárt felszántják, műtrágyázzák, és jól elmunkált talajba megkezdik a másodnövények vetését. Az utóbbi néhány nap alatt kladós, negyven-negyvenöt milliméteres csapadék áztatta az üllés-forráskúti határt, jó alapot teremtve a földek kétszeri hasznosításának. A tervek szerint száz hektáron ültetnek tarlóburogonyát és legalább hatvan hektáron káposztát, karalábét, valamint egyéb kerteszi zöldségféléket. A másodnövények fokozott termeszésével igyekeznek ellensúlyozni az aszály okozta termésvesztéseket. A burgonyát és a zöldségféléket olyan területre ültetik, ahol öntözni is tudnak. A talajok nedvességtartalma most kedvező, ezért igyekeznek minél előbb földbe tenni a szaporító anyagokat.

A Kulturális Minisztérium tájékoztatója A művészetoktatás tervei

Elkészült a művészetoktatás távlati koncepcionális fejlesztési terve, amely csaknem az ezredfordulói határozza meg, hogy milyen elvek alapján mire, és hogyan oktassák, képezzék hazánkban a jövő zene-, színház- és film-, illetve képző- és iparművészeit — jelentette Tóth Dezső miniszterhelyettes a Kulturális Minisztérium hétfői sajtóértekezletén.

A Vörösmarty téri kulturális centrumban megtartott tájékoztatót a terv fontosabb elemeit ismertette Balázs István, a minisztérium szemlélyzeti és oktatási főosztályának vezetője egyebek között elmondotta: a hazai művészképzés jelenlegi rendszere a felszabadulást követő évektől — szocialista művészetpolitikánk elvei alapján gondoskodik a művész- és művésztanár-utánpótlás neveléséről.

A széles körű vizsgálat, amely első és legfontosabb feladatként a magasabb közvetelményeken alapuló új tantervek és tanítási programok kidolgozását szolgálja, immár két éve tart. A tervek szerint az alsó, közép- és felső fokú művészetoktatási intézményekben — az 1981–82-es tanévtől — az új tantervek alapján oktatják majd a jövő művészmunkadékat.

Az alsó fokú oktatásban például arra törekszik, hogy lehetőleg már az általános iskolákban szakképzett ének- és rajztanárokra bízák a gyermekek zenei és vizuális képességeinek kibontakoztatását. Ennek jegyében a következő másfél évtizedben az eddigiekhez csaknem kétszeresére növelik az intézményes zeneoktatásban részesülők arányát, s tervezik azt is, hogy lehetőleg minden megyében létrehozzák a középfokú zenei oktatás helyi bázisait.

A képző- és iparművészeti oktatásban — az új, korszerű tantervek kialakítása mellett — új tanszékeket, illetve szakokat hoznak létre, s gondoskodnak az eddigiekhez magasabb szintű fotóművész- és restaurátorképzés felté-

leinek megteremtéséről, valamint rendezni kívánják az ipari tervezőművészek sok gondot okozó státusát is. A Színház- és Filmművészeti Főiskolán — 15 éves szünet után — újra megkezdik a dramaturgiai szakemberek és kritikusok képzését, magasabbra szintre emelik a bábszínészképző intézet munkáját, s tervezik egy új színészképző stúdió létesítését is. Hasonló jellegű intézkedések, illetve fejlesztések várhatók a film- és tévéművészeti, a táncművészeti oktatásban és az artistaképzés területén is.

A távlati fejlesztési koncepció — amelynek kidolgozásában részt vettek az Oktatásiügyi Minisztérium illetékesei is — hamarosan az Országos Oktatási Tanács elé kerül.

Tapasztalatcsere

Megyénkbe látogatott az MSZMP Politikai Főiskola hallgatóinak egy csoportja. A vendégeket dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára tegnap délelőtt fogadta a megyei pártbizottság újszegedi oktatási igazgatóságán. A főiskolai hallgatók négy napos it-tartózkodásuk ideje alatt — Pécsi Kálmán tanár vezetésével — tanulmányozták a pártmunka gyakorlatát. Ennek során — tegnap délután ellátogattak a mórakalmi párt házba, ahol a párt közéleti vezetőivel tapasztalatcsere-értekezleten vettek részt. Ma, kedden — a tegnapihoz hasonló programmal — Hódmezővásárhelyre utaznak, ahol az értekezlet után üzemeltetési tapasztalatcsere-értekezleten vesznek részt az Alföldi Porcelángyárban. Szerdán a pusztaszeri Hétvezér Tsz-be, majd az ópusztaszeri Nemzeti Emlékparkba látogatnak el.

Anyagok, készletek

Dr. Juhász Ádám államtitkár előadása

Első alkalommal rendezte meg Szegeden a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság az I. Anyag- és Készletgazdálkodási Akadémiát, melynek tegnap, hétfőn délután volt a megnyitója a Technika Házban. A résztvevőket dr. Bérczi Gyula, a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság főtitkára, az Akadémia elnöke köszöntötte, majd az anyag- és készletgazdálkodás időszerű gazdasági és vállalati kérdéseiről dr. Juhász Ádám nehézipari minisztériumi államtitkár tartott előadást.

Magyarország nyersanyagokban szegény. Ez a tény okos, szervezett, ésszerű gazdálkodásra ösztönzi, sőt kényszeríti vállalkozásainkat és szövetkezeteinket is.

Az államtitkár előadásában elmondotta, hogy az elmúlt tíz évben gyakorlatilag nem javult hazánk anyag- és készletgazdálkodásának helyzete. Ez egyetlen mutatója sem. Ez figyelmeztető, hiszen a fejlett országokban, és általában Európában országokban

ezek a mutatók nem romlottak oly mértékben, mint amelyek a magyar gazdaságot jellemzik.

Mi hát a teendő?

Mindenekelőtt olyan rendszert kell létrehozni, amelyben a szállítók is felelősek munkájukért. Nem képzhető el a továbbiakban az, hogy egy-egy vállalat, amely félkész termékeket szállít, minden konzekvencia nélkül teheti meg, hogy nem szállítja a megrendelt árumennyiséget.

Az elméleti megfontolások szerint a legtöbb anyaghiány tulajdonképpen csak látszólagos. Amennyiben a vállalatok közötti információrendszer tökéletesedne, mindezek megszűnnek. Ezután Csongrád megye és Szeged társadalmi és gazdasági helyzetéről, fejlődéséről Berta István, a Szeged városi pártbizottság titkára tartott előadást.

Az akadémia ma Székely Sándor, dr. Berendi Iván és dr. Fábi Ervin előadásával folytatja munkáját.

Rátótiáda

Mottóként egy történet: Arkus József, a Ludas Matyi főszerkesztője levelet kap egy olvasótól, aki e javaslatot állt elő: legyen még egy viccel Magyarországon, a Ludasnak konkurenciát teremtetendő. A válasz: az ötlet figyelemre méltó, de talán forduljon vele a pártközponthoz. Mind a kettőhöz...

Mivel pedig a néprajz rá-tótiádnak nevezi a falucsaló mondókákat, végül soron az egész fesztivál rá-tótiáda-önnök nevezhető. Átgondolt, változatos programmal. Hétfőn, még a gálaest előtt, például ott volt a kétszeresen is rendezendő kíváncsúság. Egyrészt a kérelmezőknek személyesen kellett megkeresniük Szilágyi Jánost, másrészt mert Szilágyi János (ha lehetséges) a megszokottól is arrogánsabb volt. Csütörtökön a 33-42-22-es telefonál — Hofi Géza és Marton Frigyes... Szombaton a Szabad szombat a vácrátóti botanikus kertből jelentkezett, ez az adás volt talán a legkiegyensúlyozottabb, a leghétköznapiból módon rendkívüli... S az „elvi csúcspont”: a szombat déli (milyen kár, hogy nem teljes egészében sugárzott!) magazinműsor, a politikai humorról tartott konferenciáról. Tóth Dezső kulturális miniszterhelyettes bevezető előadása stílusosan járta körül a nevetést — „mint ősi emberi jussot” —, a társadalmi szükségletek és a demokrácia kívánalmait felől. Fekete Sándor már említett vitaindítója után E. Fehér Pál pedig az „ezt is szabad” felelősségéről beszélt a Patyolat-viccektől a Kádár-paródiáig.

Szombaton este váci búcsú, vasárnap a rádió sportnapja — sajnos, nincs hely a „viccrátóti”-hét minden eseményének részletes elemzésére. Inkább egy talán stílusos viccel adjunk véget a kérésnek:

A strandon hosszú-hosszú sor áll, lángosért. Egy úr végigméri a nehezen mozgó, kanyargó embertömeget, szája szegletében hamis mosollyal kéri: van itt valami haladás? Egy hang a sorból: hát, tudja, uram, amennyi a történelemben lenni szokott...

Domonkos László

Elutaztak a finn vendégek

A Szegeden tartózkodó husztagú finn delegáció Ilkka Nivának, a turkui város tanács tagjának vezetésével vasárnap Szegeddel ismerkedett. A vendégek sáthajózáson vettek részt a Tiszán, majd magyar családokat kerestek fel. Elsősorban az iránt érdeklődtek, hogy milyenek a szegediek életkörülményei.

Vasárnap este a Tiszaszállóban a Szeged megyei város tanácsa fogadást adott a finn küldöttség tiszteletére. A fogadáson többek között részt vett Rigó Szilveszter, az MSZMP Szeged városi bizottságának osztályvezetője, Molnár Sándor, a Ha-

Felemás est

Dobai Vilmos rendezte meg a televízióban Gáspár Margit szerzői estjét. A címe — Történetek Thébából — az irónó 1946-ban bemutatott szatírájára (Új isten Thébában) utal, amelyben az akkori közélet visszasszágairól szókimondóan és szürös humorral beszélt. A mostani tévés összeállításba olyan írásai kerültek, amelyek még nem jelentek

meg; amolyan „fióknak szánt” darabok, amelyeket „indulatlevezetőként”, mérgében szokott papírra vetni”. Ennek a szatírafüzetnek a története a múltban, a jelenben és a jövőben játszódott, de egyként mai témákat dolgoztak fel — a kapcsolatok elszívárosodását a Hivatal általi nyomor-gatásunkig. Meglehetősen felemás érzéseket kelte a nézőben.

Felfigyelhettünk több érdemes írói ötletre: a nyugdíjas magányát nagyon be-szédesen éreztette társas-élete — a teknősbékával. Vagy: egyszerűsége, naiv didaktikája ellenére is meg-felől képes beszéd volt a nonkonformista kisember törpésítése — a jövő zsugorítási technikájával. Sajnálatos azonban, hogy kénytelenek voltunk észrevenni a műsor üresjáratát, az összeállítás dramaturgiai hibáit is. (Sajnálatos, mert hiszen az irónó egyúttal színházi szakember, tapasztalt dramaturg.) A ritmus-hibák, a feleslegesen agyonmagyarázott, elnyújtott részletek kívül leginkább a közhelyes dialógusok zavartak, amelyek után a csattanónak szánt zárófordulatok visszhangtalanul, észrevétlenül, meg-lankadt figyelmünkön kívül maradtak. Az emlegetett

nyugdíjas például értelmetlenül lassan és tekervényesen jutott el a „mindenkit meghallgatók”-ötletig, magányának feloldásáig. Annak ellenére untuk, hogy Feketi Kamill színparkozón váltogatta szomorkás, bűntudatos, tétova, tanácstalan ábrázatait.

Az epizódokat egységbe foglalandó: keretjátékot talált ki a rendező. Ebben Kaló Flórián azon igyekezett, hogy természetesen tűntesse fel az alapvetően mesterkelt helyzetet: narratorként arra kényszerült, hogy úgy csináljon, mintha nem hoznákn, nézőkhöz beszélne. Pedig már abból is nyilvánvaló volt, hogy az összekötő szöveget mégis csak nekünk szánta, hogy bohócpartnere (Esztérgályos Cecília) alakította, tehetségesen) sohasem figyel rá, csak bohóckodott.

S. E.